

Csak 3 forint Csak 3 forint
 a legszebb és legalkalmasabb
KARÁCSONYI AJÁNDÉK.
 Legszebb emlék (halottakról is).
Arcképek életnagyságban
 minden beküldött fénykép után, csak 3 frtért. Előretétel 1 frt. — Olajfesték-
 arcképek (vásznonra) csak 8 frtért. Előretétel 3 frt. Legfinomabb festve.
 — A fénykép sértetlen marad. — A leghibeőbb hasonlatosságért kezeség.
BODASCHER S. műterme, Bécs, II., grosse Pfarrgasse 6.
 Karácsonyi megrendelésekre a fényképek idején beküldendők.

A legcélszerűbb karácsonyi ajándék:
a Schöberl-féle egytetemes szék

30 változatos állásba könnyen helyezhető, egymint salonn-, olvasó-, dohányzó, rokkant és betegszék, Chaiselonge-ágy, gyermek-bölcső, kandelabó, támlány- és tolokoci stb. mind egybe kényelmes párnákkal, 30 frttól feljebb. Mintarajzok, szövet és árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. ORVOSOKNAK: különlegesek műtét- és vizsgáló-székekben, mindennemű betegszék. 750

Schöberl Róbert, BUDAPESTEN, Karsich bazárja, 15. szám.

Szines SATIN RADAMÉS,
 bir. márka 4.50 méterenkint; tiszta selyem,
 legszebb minőség, körülbelül 50 legújabb és legel-
 gánsabb árnyalatban; egész kintőkre: kiválóan alkalm-
 asak karácsonyi ajándékokra. Szállítom, míg a
 készlet tart, vitel- és vándor-mentesen a házhoz,
 egyes kintősökre mint egész végben is.
ZURRER JAKAB selyemkellő-gyára, Zürich (Schweiz)
 Alapítva 1825-ben. Alapítva 1825-ben.
 A közeli karácsonyra a gyár a legzadagabban van
 ellátva, a legújabb divat szerinti, legegánsabb selyem-
 kemégek, úgy mint: szines és fekete faulle és cachemir,
 damast, Satins de France, Satins Radamés, Satins de
 Lyon, Satins merveilleux, bársony, plüsch, Lévantines,
 Gros Grains, Taffetas, csikós és kockás szövetek a leg-
 illesebb alappal, atlasz, Louisines zászlókemék fehér,
 vörös, kék és zöldben, 120 ctm. szélességben. Fehér kel-
 mék menyasszonyruhákra, stb., stb.
 Mintákkal valamennyi kelméből, azonnal ingyen és bér-
 mentve szolgálunk. Kérjük a megbízások haladéktalan be-
 küldését, hogy a kelmék az ünnepekre idejében szállít-
 hatók legyenek. Levéltáj a Schweizba 20 fillér = 10 kr. o. é.

A FRANKLIN-TÁRSULAT
 kiadásában Budapest (egyetem-utca 4. szám) megjelent és
 minden könyvkereskedésben kapható:
Uj fali naptár
 az 1883-ik évre.
 Egy egész iv 20 krajczár.

HAZAI TERMÉNY!
CSEPLÉSI IDÉNYRE
 ajánlunk Kötő minőségű
TÖMÖR (ARABOS) SZENET
 három minőségben mozdonyok (Locomobile) fűtésére.
GYÁRSZENET, gyári czélokra, minden hazai vasút-
 állomásra szállítva
 igen jutányos, mérsékelt árak mellett.
 Északmagyarországi egyesített köszémbánya- és iparvállalat-részvény-társulat
 Budapest, V. Erzsébet-tér 10. sz.
 (Utányomat nem díjazatik.)

Karácsonyi és ujévi ajándékok!!
A legolcsóbb, legalkalmasabb és legezészerűbb
karácsonyi és ujévi ajándékok
 kizárólagosan kaphatók
Sz.-Fehérvárott SCHILLER L. vászon, divat, posztó és
kész női felöltők raktárában „a szép menyasszonyhoz“.
 A nagyon t. vevők könnyedsége miatt, minden 5 frtnyi
 összegtől kezdve s pedig 5 kilo súlyig ingyen azaz bérmentve
 szállítok. Csomagolás ingyen történik.

HENSEN EBNER csehországi nagygyárostól.
SÜRGÖNY.
 T. Schiller L. nagykereskedő Sz.-Fehérvárott.
 Ma küldök b. czime alatt 50 láda ruhakelmét, melyet az
 Alexandria bombasztatásából megmentettem, kérem őket ezeken mi-
 előbb minden áron tudadni, habár félig ingyen, miután a pénzre
 égető szükségem van, hogy bukástól megmenntessem magamat.
 743 Kiváló tisztelettel fentebbi.

	helyett most csak
1 ruha 10 rőf finom jó minőségű creton vagy battiszt	1.50
1 ruha 10 rőf kék festett indigo szatén	1.90
1 ruha 10 rőf finom szőrszövet	1.70
1 ruha 10 rőf legfin. szines madapolán	2.-
1 ruha 10 rőf nehéz chevjott apró besz. pettytel	2.15
1 ruha 10 rőf szines kock. lusztre, matlasse v. sim. kangaró	2.50
1 ruha 10 rőf # vatmoll	2.50
1 ruha 10 rőf legfinom. sim. diagonál, atlasz-elmé, ripsz, v. Stephanie- gyapjú chevjott	7.50 3.25
1 ruha 10 rőf finom fekete bratfort lusztre	7.90 3.35
1 ruha 10 rőf legfinomabb legujabb nagy buquetos	3.50
1 ruha 7 rőf 1/4 széles legfinomabb terno, legujabb szineken	12.- 4.25
1 ruha 7 rőf 1/4 széles legfinomabb fekete doubl alap.	15.- 6.75
1 ruha 7 rőf 1/4 széles posztó «Damen-Tuch»	14.- 6.35
1 ruha 10 rőf finom czernázott Sternberg barchet	9.25
600 rőf finom fekete noblesse vagy nehéz fekete faulle selyem rőf e	3.80 1.65

Kapható SCHILLER L.-nél SZ.-FEHÉRVÁROTT,
 Vidéki rendelmények azonnal és legpontosabban teljesítettek. Csomagolás ingyen.
 Rendelmények 5 frttól k. 5 kilo súlyig ingyen azaz bérmentve küldetnek m. t. verőnek.
 Kiváló tisztelettel
SCHILLER L.,
 vászon, divat, posztó és kész női felöltők raktár a «szép menyasszonyhoz»

A FRANKLIN-TÁRSULAT kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvkeres-
 kedésben kapható:
ISTVÁN BÁCSI NAPTÁRA
 vagyis családos házigazdáknak és gazdasszonyoknak,
 helységi előjáróknak, iparosoknak és földmivelőknek való képes kalendárium.
 Alapító 1883-dik évre Szerkesztő
MAJER ISTVÁN. kőhalmi KLIMSTEIN JÓZSEF
HUSZONNYOLCZADIK ÉVFOLYAM.
 Ára jüzve 50 kr.

TARTALMA: Kamatszámítás új pénzben. — Cselédbért árendát mutató tábla. — Naptári-
 rész jegyzéklappal. — Bélyegekről. — I. Az erkölcsi világ. Névnaptár mutató tábla (áb-
 rendben). — Simor János bibornok, hercegprímás és esztergomi érsek 25-éves püspökségének
 emléke, (ünnepe 1883. június 29.án.) Simor Lászlótól. (Három képpel). — Bajnaink oka.
 Nyulassytól. — A vándor vitéz. (Történelmi elbeszélés a XIII. századból, egy kariszagai régi
 irás után). II. Gazdák naptára. Rétföntéséről. — Spárga termesztése. — Uj eke. Howard szabadalmazott
 hármaseke. (Képpel). — Apróságok. — III. Népevelők naptára. Mészáros Imre. (Arckép-
 pel.) Dalnady Imretől. — A munkásságra is nevelni kell az embert. Zámolyi Varga Mihály-
 tól. — Rácz Antal. (Arcképpel). — IV. Gazdasszonyok naptára. Boldog Jolánta IV. Béla
 királyunk szent életű leányának élete és erényei. Seceey Ferenczről. — V. Történetek.
 A magyar ezredévi ünnepély alkalmára. Adakozunk Szent István király szobrára. — A
 beszerzebányai székességi ház. H. Horváth Bélától. (Képpel). — Gróf Csáky Miklós eszter-
 gomi kanonok. — VI. István bácsi a házban és a nagy világban. A szegedi magyar ház.
 (Képpel). Dr. Fodor F. után. — A nyitra völgye. (Képpel). — Tenger alatti vasút Angol-
 ország és Franciaország között. (Három képpel). — A szent Gothard-alagut. Somogyi
 Gy. től. — VII. Művészet. «Krisztus urunk Pilátus előtt» Munkácsy híres festménye és arcképe.
 — VIII. Tréfák mezeje. Adomák. — A Magyarországnak tartatni szokott országos
 vásárok jegyzéke. — Hirdetések.

50-ik szám 1882. BUDAPEST, DECEMBER 10. XXIX. évfolyam

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és 1 egész évre 12 frt
 POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: 1 félévre ... 6 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: 1 egész évre 8 frt
 Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: 1 egész évre 6 frt
 KIRALMI előfizetéseknél a postaiilag meghatározott világit is csatlakod.

YBL MIKLÓS
 RITKA szép ünnep volt az, melyet e héten
 ült meg a magyar mérnökök és építészek
 egyesülete. Egy félszázadon keresztül tartó
 szakadatlan alkotás ünnepe volt ez, alkotás
 a szó legteljesebb értelmében, alkotásé, a mely-
 nek teste, markolható anyaga van, melyben
 eszményi művészet párosul a gyakorlati élet
 céljaival, s mely minden nemzet által megért-
 hető nyelven, századokig tisztán olvasható áta-
 lános alfabét jegyeivel hirdeti az alkotó kor
 vagy nemzet civilizációját.

Az írott történelem jobbára a rombolások
 története. A história megörökíté névét a nagy
 rombolóknak s a világhőcsök magaslátára emelte
 föl, míg a nagy alkotók csak igen kis részének
 jegyezte föl nevét. De a teremő őszön, isten-
 nek és szikrája az emberben, lassanként kiköszö-
 rül a rombolásokat, s a rettenetes pusztítások
 soha sem bírták végkép eltörölni, a mi igazán
 nagyot, érdemeset az emberi kéz és elme elő-
 hozott. Nagy vigasztalás az, hogy az emberiség
 alkotása mindig hatalmasabbnak bizonyult az
 egyesek pusztító tényeinél, az építés mindig
 nagyobb, a rombolásnál. Egyiptom dicsősége
 elenyészett örökre, de piramisai negyven év-
 század múlva is hirdetik eltűnt nagyságát;
 Róma világító hatalma nincs sehol, de cson-
 kaságukban is nagyszerű építményei ma is élő
 emlék abból az időből, mikor az egész ismert
 földnek ő volt az ura.

Most, e században fogtunk csak hozzá iga-
 zán pótolni a hiányt. Igaza van Hieronymi Ká-
 rolynak, hogy «a sors nemzetünknek csak az
 utóbbi évtizedek alatt engedte meg, hogy kul-
 turföldadataink is éljen».
 «Nem mintha már a középkorban nem let-
 tek volna nagy királyaink, a kik a tudományok
 és művészeteket becsülve, azok művelőit
 magok köré ne gyűjtötték volna. De a Zsig-
 mond- és Mátyás-korabeli emlékeket idegen
 művészek: németek, olaszok és valószínűség
 szerint francziák emelték és ezeknek alkotásai
 nem a nemzet eszmekörének szelleményei vol-

YBL MIKLÓS.

tak, hanem idegen produktumok, a melyeknek a nemzet művelődésére visszahatása nem volt. A mai kornak, azon nemzedéknek, a melyből Ybl Miklós hatalmas alakja kimagaslik, volt feltárva, hogy a magyar nemzet középületeit magyar művészek emeljük. E nemzedék építészeteinek uttörője, mestere: Ybl Miklós, a kinek lángesze egyaránt fényesen oldotta meg a legkülönbözőbb építészeti feladatokat, a ki ájtatosságra buzdítja a ferencvárosi templomba se reglő híveket és merengésbe hozza a Margitsziget látogatóit keleti fényű fűrdőházával, a ki átvarázsolta a budai Duna-partot várkerüti építkezéseivel és a kinek alkotásaival lépten-nyomon találkozunk Budapesten, mely oly sokat köszön fáradozatának munkásságának. És ha egy későbbi kor megírja a mai napok történetét, abba egy fényes lapot fog beilleszteni, melyre Ybl Miklós emlékét, lángesze alkotásainval előre beváste.

E szavakkal jellemezte a közmunka- és közlekedésügy államtitkára, a mérnök- és építész-egylet alelnöke, ama férfi működését, kinek arcképét ma bemutatjuk, s kinek az építészeti terén eltöltött ötven évi megünneplésére gyűlt össze a hó 5-én a diszes társaság, melyről e sorok elején megemlékeztünk.

Ybl Miklósról, az ünnepeletről nem ez alkalommal emlékszik meg először a «Vasárnapi Ujság». Három éve csak, hogy bemutatott olvasóinknak a legérdemesebbek sorában, mint a munka, a tett emberét, a ki a kezevel beszél, s a kinek senkinek a házában nincsen több emléke: Ney Béla méltait akkor sokoldalú teremtményét, nemes ízlését, roppant munkaképességét s azt a rendkívüli szakképzettségét, mely előtt oly őszinte tisztelettel emelnek kalapot pályáirai, elismerve őt mesterüknek, patriarkájuknak, sőt uttörőnek, egy oly téren, mely ő előtte csaknem teljesen parlogott hevert.

Ybl Miklós 1814. ápr. 6-án született Székes-Fehérvárott, s ott végézte elemi tanulmányait, mire Bécsbe ment, hol az előkészítő reál- és a műszaki tanulmányokat a politechnikumon 1828-tól 1832-ig bevégezve, Budára jött, hogy valami alkalmazást nyerjen az országos építészeti bizottságnál. Kísérlete nem sikerült s arra lön utalva, hogy pályáját egyedül önjereje bízva, önállóan kezdje meg.

1832-ben kezdődik gyakorlati működése, mint kőműves inasé. Fölvetette magát a kőműves cézshe s egész 1836-ig Pollák Mihály műépítész vezetésével dolgozott, különösen a Ludovicum építésénél s a muzeum-épület kezdeténél. 1836-tól 40-ig Koch Henrik műépítész mellett már mint önálló művezető dolgozott s a prágai altstadter Ringen ő készíté a gróf Kinszky Rezső-féle palotát. 1840—42-ben Pollák Mihály megbízásából, ki fölismerete benne a kiváló tehetséget, a müncheni akadémiába ment, ott számos tanulmányokat téve, elkészíté a többi közt a muzeum-teremnek freskókkal díszítése iránti tervezetét, továbbá a Jozefinum tervét s részt vett a városi német színház terveinek készítésében is.

Tanulmányai fejlesztése végett 1842-ben tette meg első útját Olaszországba, honnan visszatérve, mint már önálló műépítész, a pesti kőműves és kőfaragó cézsh fölveté a mesterek közé. Ez időben alakítá át a román stílusban épült templomot s építé a gróf Károlyiak egyszerű sírboltját Kaplonyban.

1846-ban gróf Károlyi István megbízásából másodszor is utra kelt Olaszországba, hogy az akkor épülő főthi templom számára a szükséges szobrokat és oltárképet megrendelje. Visszatérve, egész 1851-ig dolgozott a főthi templom, mely az egyházi építkezések között ma is a legsikerültebb művek egyike hazánkban.

Ez időtől kezdve sűrűn emelkedtek a szebbnél szebb épületek alkotó keze alatt. Budapesten alig is van jelentékenyebb utca, mely egyik másik feltűnőbb épületével ne viselné magán az ő keze nyomát. A nyilvános épületek és paloták közül, melyek az ő művei, csak a következőket említhetjük meg: a budai takarékpénztár, a lánchíd épülete Budán, a budai ráczfürdő, az első hazai takarékpénztár egyetem-utcai, valamint Kalvin-téri épülete, gróf Festetics György, gróf Károlyi Alajos, gróf Degenfeld Imre palotája a muzeum körül, a nemzeti lovarda ugyanott, az országház a Sándor-utczában, a gróf Pálffy-palota a József-utca és Eszterházy-utca sarkán, a gróf Széchenyi Béla palotája Budán, a Margit-sziget gyönyörű épületei, a nagyszerű vámház a pesti Duna-parton, a ferencvárosi templom, a lipótvárosi bazilika, a várkerüti alatti építkezések, a sugáruhi dalműszinház.

Budapesten az újabb magánépületek nagy része is az ő alkotása. Ilyen a többi közt az Unger Henrik országúti háza, mely a főthi templom stílusában épült, a Geiszt-ház a kecskéméti-utca sarkán, annak szomszédjában a muzeumköruton Roth Zsigmond két bérháza, a Balassaház a vaczi köruton, gr. Lónyay Menyhert nyaralója Budán, Sárkány kuriai bíró bérháza az Eötvös-téren a Lloyd szomszédjában, két lakház a Mészáros-utczában (egyik sajátja), az akadémia bérháza, a Ganz-ház a felső Duna-parton, a Fölsinger és Kreische-ház, stb.

De nemcsak a főváros, a vidék is számos remekét bírja Ybl művészi alkotásainak. Templomok, középületek, főúri kastélyok, paloták részint egészen általa építve, részint átalakítva, jelentékeny számmal vannak az országban. Csurgón ő fejezte be a gr. Károlyi-kastélyt, Kigyóson ő építé föl a gr. Wenckheim Frigyes kastélyát, melyet Magyarország legrészletesebb főúri kastélyának tartanak (rajzát és leírását lásd mult heti számunkban), — e mellett átalakítá a nagy-károlyi és hódmezővásárhelyi nagy templomot, a malaczkai sírboltot, a gr. Szapáry István-féle kriptát Irsán, gr. Károlyi Alajos tótmegyeri és stomfai, gr. Berchtold surányi, gr. Apponyi högyészi, gr. Széchenyi marczali, Inkey Zsigmond lengyeltóti, gr. Waldstein veszprém-palotai, gr. Károlyi Tibor mácsai, gr. Wenckheim Rezső dobozi, gr. Wenckheim Károly gerlai, gr. Almásy két-egyházi kastélyát, a nagy-károlyi megyeházat, vendéghogadót és táncztermet, s legujabban a gr. Károlyi-kastélyt Parádon, — építé Budán a Mattoni és Wille-féle «Erzsébet» sósfürdőt, gép- és lakóházat, készített tervezetet a Margit-híd építészeti dekorációjához, s működött mint műszaki tanácsos az akadémia palotája építésénél, nem is említhet a számtalan csekélyebb építkezéseket és tervezeteket.

A műépületeknek ez a sora valóban oly életrajz, melyhez hasonló nem sok embernek adatott. És a sor még befejezve nincs. A páratlan munkaeső Ybl Miklósban ama törhetetlen testi-lelki életerő kifolyása csak, mely még ma is ifjúi elevenséggel lüktet a jubiláló művész agyában, ereiben. A zárkó az ő épületei sorozatában még messze van s a ki látja a hatalmas termetű, ruganyos öreget, — vizsgálatát merithet, hogy az «épülő Magyarország» még sok éveken keresztül bizton számíthat első építő mesterére.

YBL MIKLÓSRÓL.

1882. december 5-én.

Hol a babér? . . . Babért ide kezembe, A zöldjiből, a frissiből szakítsatok! . . . Avagy az én hozsoromnak ne lenne Helye ott, a hóvá ti annyit rakatok? Ha nincsen hely már a fején — ám jó, legyen — Én ezt adom, s ezt is — a lábához teszem.

Ne hajolj érte le, kérlek, ne vedd fel, Bár erre azt magad méltónak tartanád; Örökre össze ne kösd a neveddel, Hadd előpöppenni a költő szerény dalát. Neved hír és dicsőség fényében ragyog, Minek vetnének árnyékot rá e lapok?

Ha műveidet nézem elmerülve, — Előtte a testté vált eszme, gondolat, — Habár dalom az egekig repülne: Szeretném akkor elhajítani lantomat! Mi a költő dala? . . . Szó, mit tett nem követ, Te nem beszélsz, Te megszólaltat a követ!

A mi előbb csak holt tömeg, halom volt, Mivé nem lett lángihleted s kezéd alatt? Sugár oszlop, dús mennyezet, komor bolt S száz meg száz más gyönyörű szép idom, alak, Nemes ízléssel egyívé illesztve, mind Együtt dicső egész, dicső eszméd szerint.

S szól mindegyik — hol érthetőn felelvé Egy-egy kérdésre, mit hozzá intéz szemem, Hol — mintha rejtett hurozat rezegne, — Hogy értelmét homályosan csak sejtethem. S oly szép, olyan bűbajos néha zengzete S oly andalító, mint — az álmodott zene!

De im mi ez, mi most cseng a fülemben, Mint képelet szárnyán zengő emlékezet? Szórt hangzatok, miket közös ütembe S csodálatos összhangba szed a képelet. Egész város lebeg szemem előtt! Idább, Idább tündéri látmány, játési délibáb!

Szerény hajlék, szerény vágyak tanyája, Hol szorgalom ölen elégtelenség terem, S mely élveit csak a dúsnak kínálja: Palota, fénylő csarnok, oszlopos terem, A Charisok, a szelíd Muzsák báj otthona, Egyház, hol Istenhez sohajt az orgona.

S megannyi alkotása ihletednek E percbe mind, mind itt szemem előtt lebeg. A rózsaszín légben enyelgve lengnek Zászlók, virágfüzerek, tarka szőnyegek; S ezer kézből lobogva int kendő feléd . . . Halljátok most a himnuszot, a bűvös zenét?

E hangra áhitat száll a kebelbe; Imára, hó imára gyúl az érzelm . . . A költő lantja, önmagát feledve, Gyönyörrel elmereng a dicső zengzeten. El is vele. Dal most kinek is kellene? . . . Az ő művésze szél — a «fagyott zene»!

S látjátok-e a Génisztus felette? . . . Arezán szelid mosoly, kezében a babér . . . A koszorút épen fejére tette: Így szép ez ünnepe és méltó a pályabér. Most verje az eget a társak «éljen»-e! Így, így — ez a Mester bokréta-ünnep!

AMBROZOVICS BÉLA.

ELHAGYTA A FALUT.

Elhagytam a falut, a szülői házat, Sirva hagytam benne jó édes anyámat. Sirva hagytam ott a legjobb édes anyát, Ki ha bűt szerettem, ha megsirat is, áld.

Hiába kért sirva: ne hagyjam el őtet, Künn a nagy világban tudj isten, mi érhet. Ott lappangott a vágy ifjú kebelemben, S a mint lángra gyúladt, mennem kelle, mennem.

Bármi mélyen volt is beoltva szívembe A fiúi érzés s jó anyám szerelme, Erős szélvész támadt, és az messze vitt el, Hajh de mi megsebzett, megszagattott szívvel!

Mosolyogva mondtam az «isten hozzád»-ot, Mig két szemem a bú könyveitől ázott. Vissza sem tekinték, nehogy elárulja Bánatom' a könnyek megáradt patakja . . .

Ifjú reményekkel léptem a világra, De hamar szétfoszott lelkem tündérláma, Mig fent merengtem a csillagos égbolton, Lábam megbotlott már a legelső hantón! . . .

S a mióta távol vagyok szüleimtől: Mennyit tanultam már szenvedéseimből! Tárvá áll előttem, minden nyomon tárvá, A szenvedéseknek gazdag iskolája.

Gazdag iskola ez! Ezeknek arca Néz az égre esdve, míg foly a lét harca. Váres verítékét láttam ezeknek, Kik talán a nélkül éh-halált szenvednek.

S még boldogok, a kik, bár veríték árán, Kenyeret találnak s nem bolyognak árván. De hány van még, a ki — bár mindent akarna — Még se tud szert tenni egy száraz falatra!

Ilyen a világ ma, — ilyen ma az élet. Milliók szenvednek, sirnak verítékét, Hogy nehányan nyelve úszszanak a jóban, S éljenek henyélve . . . Bizony, ez nem jól van!

És ennyi szenvedő ember látásától Szinte feledkezem a magam sorsáról, Szinte elfeledem, hogy én is egy vagyok, Kinek a sors ilyen árvaságot adott!

ZALAI LAJOS.

EGY SZEGÉNY EMBER TÖRTÉNETE.

Történeti beszély a XVII. századból.

Irta

P. SZATHMÁRY KÁROLY.

III.

Sass András uram váltig hányja veti vala elméjét, de akár mint töprenkedik vala, se-hogy sem jutott ki olyasmire, mintha elkövetett tetteit meg kellett volna bánnia. Utoljára is — gondolá — Battha Ádám volt a sértő fél; olyan cselekedete után őt bárki fia is kiutasította volna házából; arra pedig, hogy mintegy engeztelésül még ő kegyelme menjen ki Batthával egy szál kardra, egyáltalában nem érzett hajlandóságot. Nem azért, mintha Sass András uram mihaszna, gyáva ember lett volna — mert hisz annak idejében még a budai nagy ostromban is részt vett vala, hanem mert különöské tartotta, hogy ne Battha Ádám adjon az ő családjának elégtételt, melyet megsértett: sőt ellenben ő álljon ki a sikra és magát ráadásul még meg is vagdaltassa híres verekedő ellenfelével.

Igy hát a dolog jó ideig csak abban maradt; a szép menyecske, Laszkáry Mária is elkezdte a dolgot felejteni, midőn egy napon Sass András uram gazdája hírel hozza, hogy a rapi határon Battha Ádám béresei beszántottak a Sass András uram ugarába, és hiába intette őket, hogy a hatalmaskodással hagyjanak fel, mert azt állíták, hogy ez gazdjok egyenes parancsából történik.

A magyar embernek régi természete, hogy ha szépen kérnek tőle valamit, könnyen enged, de ha valaki igazságtalanul jószágában vagy jussában háborgatja, akkor dühös, indulatos lesz, mint egy oroszán.

Sass András uram is azonnal lekapta a fogasról rézveretes fokosát, s előparancsolta fakó lovát, veszett haragjában fenhangan fenyegetvén Battha Ádámot, hogy majd így meg amogy igazítja ő el a dögát!

A szegény asszony, mintha előre sejtette volna, a mi bekövetkezett: kérté és engesztelte a maga emberét, és különösen attól akarja vala visszatartoztatni, hogy maga személyében ki ne menjen a határra, mert nyilvánvaló dolog, hogy Battha Ádám csak ürügyet keres, hogy valahogy beleköthessen s ő rajta boszuját tölthesse.

De hiábavaló volt a szép asszonynak minden könyörgése, mert Sass András uram kiszakította magát karjai közül, s mintha a szélvész kergetné akképen vágatott el a rapi ut irányában.

Hát az bizony épen úgy volt, mint a hogy Sass András uram gazdája elbeszélte: a béresek csakugyan Sass András uram földjét szántották, csupán azzal a különbséggel, hogy most már Battha Ádám is ott vala, még pedig kezében egy ezifra ezüstveretes fegyverrel, melynek felhúzó kulcsát jobb kezében tartja vala.

Természetes dolog, hogy Sass András uram egyenesen a béresekre rottott, kik kiáltására — mivel hogy jól fel voltak borozva, pálinkázva, — fülök botját sem mozgatták. Ez még jobban kihozta a nagy jó urat sodrából, úgy hogy az egyik béresnek neki esett s ütni-verní kezdte.

De a mint ezt meglátta Battha Ádám, neki sem kellett több, odaugrott az eke mellé és reá kiáltott Sass Andrára:

— Beste lélek! Ugy üsd meg még egyszer a cselédemet, hogy ennek a puskának a golyóbisát keresztülhajtjam rajtad!

Sass András gazdája az eset után elbeszélte, hogy Battha Ádám urfi ő maga is erősen fel lehétett borozva, mert arcából egészen ki volt kelve s olyan piros vala, mint az ütszéli pipacs.

Ugy kelle lenni, hogy szegény Sass András uramnak esze-ágában sem volt, hogy Battha Ádám a puskával valamit tenni merjen; reá sem hallgatott kiáltásaira, hanem mérgében agyba-főbe verte a cselédeket.

Egyszer aztán csak eldördült a Battha Ádám puskája és szegény Sass András uram hanyatt-homlok leesik a lóról, a nélkül, hogy csak egy jaj-kiáltást is hallatna.

A cselédek mind odaszaladtak. Battha Ádám is oda sietett, s váltig költögettek a szegény jó embert, de bizony meg volt az halva; az esztelen ember golyója épen a szívét járta által . . .

Erre a nagy gonosz cselekedetre azután mind Battha Ádám, mind pedig az ő cselédsége nagy hirtelen odább állottak, nehogy valaki tetten fogja őket; Sass András uram gazdája pedig valahogy fölemelte ura holttestét a fakóra és nagy szomoruan visszaballagott vele ura kúriájába.

IV.

Elképzelhetni, milyen nagy sirás és rivás volt Sass András uram házában, midőn a hűséges gazda a holttesttel egyszerre csak megérkezett. A szegény asszony, habár nagy volt is közöttük az életidő-különbség, férjét csakugyan hívségesen szerette vala, mert bár akárki akármit beszéljen, az asszony állat egész életében ahhoz hug legjobban, a kit legelőször szeretett meg.

De hát hiába való volt minden sirás-rivás: a szegény jó urat bizony csak föld alá kellett tenni. El is temette nagy tisztességgel a lo-sonczi temetőbe; még Patakról hozatott a temetőre éneklő diákokat is, s olyan fejkövet tétetett boldogult ura sírjára, a milyen még sohasem volt abban a temetőben. A mikor aztán férje el volt temetve, minden gondolatja a megkeseredett özvegy asszonynak csak néhai ura megboszulására célozott; folyamodott is fűhöz-fához, míg végre a leghiresebb prókátorok közül valót, Buljovszky Dániel urat vette fel igazságos ügye védelmére.

De Battha Ádám uram sem vette tréfára a dolgot, mert jól tudá, hogy bármily híres-neves legyen a nemzetsége s patronusa mind a törvénytörésnél, mind az udvarnál elég: ha ügyében idejében el nem jár, bizony könnyen utána hordhatják a zsindelet.

Legelőször is egy nagynénjéhez, Ebeczky Orsolya asszonyhoz fordult, egy igen híres jó nyelvű asszonyhoz, ki mind a Battha-famíliával, mind pedig a Laszkáryakkal távoli atyafiságban vala és néha napján a Sass András házá-

nál bejáratos is volt. Ennek szívére kötötte, hogy menjen el a szép özvegy asszonyhoz, valahogy verje ki a fejéből a pört és szép szerével adja tudtára, hogy ő, t. i. Battha Ádám, kész lenne a pört saját kezével és minden vagyonával megváltani.

Nehéz feladás volt biz ez, de Ebeczky Orsolya asszonyom, a ki már közelebb volt a hatvanhoz mint az ötvenhez, nem ijedt meg oly könnyen az árnyékától, de sőt olyan bátorsággal ment az új követségre, mint valami bátor huszár a csatába.

No hiszen épen jókor érkezett, mert a szép özvegy asszony épen akkor jött haza az ura sírjától, a hol felfogadta kedves néhai ura árnyéka előtt, hogyha addig él is, meg fogja boszulni.

No de Orsolya asszony mind erről semmit sem tudott, hanem miután kedves huga asszonyát össze meg összeölelte, csokfolta, kezdette kerülgetni a dolgot jó messziről, mint a macska a forró kását.

— No lám lám kedves hugom asszony, hogy megcsappant a mióta nem láttam, alig ismertem volna reá. No de hát nem is csoda, olyan nagy véletlen szerencsétlenség akárkinek lelkét-testét összerongálja. Bizony nagy eset, hallatlan nagy eset. Már ki is képzelhette volna? Istenem, mondtam én elégszer Ádám öcsémnek is, hogy a puskával nem jó tréfálni, mert véletlenségből még a disznóláb is elsül. Most már ott van; az a szegény fiu is olyan, mint a halálra vált, szánja-bánja bűnét s jóvá tenné vétségét, ha tehetné, életével is.

Az erős nyelvű asszony ezt mind egy huzomban mondta el, mondhatni lélekzetvétel nélkül s a közben folyvást leste, hogy szavai milyen hatást tesznek a szegény özvegy asszonyra, ki halvány arcával fekete köntösében még szebb volt, mint máskor szokott lenni.

— A kioltott életet, — felelt Mária asszony, — nem is lehet a gyilkosnak mással megváltani, csak saját gonosz életével.

— Ej, ej, kedves hugom asszony, hiszen én értem a kedves hugom asszony fájdalmas érzését, de hát asszonyszívnek még sem szabad olyan kemény vasból lenni, hogy semmi szóra, könyre meg ne láguljon. Én nem azért jöttem, hogy azt a szerencsétlen ifju embert mentegessem — mert azzal ugyan rossz helyre is jöttem volna, — de hát azt nem ország-világ tudja, hogy az a szerencsétlen ifju ember mind-azt nem rossz karatból tette, hanem dühös bolond szerelméből a hugom asszony iránt. Aztán mennyre-földre esküszik, hogy szegény Sass András uram iránt sem volt ő olyan gonosz indulattal, hanem hogy egy kicsit meg volt itt-sodva s a fegyvere véletlenségből sült el. Higgye el, kedves hugom asszony, hogy száz jó pernel többet ér egy rossz békeség; s ha perre menne is a dolog, Battha Ádámnak annyira patronusa, hogy előbb-utóbb is békeség lenne a vége.

— Majd meglátjuk! — mondja nekiperült arcczal a szegény özvegy asszony, — ha a földön igazság van, a bűnösnek lakolnia kell!

— Igazság! Igazság! — mondja a nagy-asszony. — Az igazság kerek csak nyikorog, ha nem kenik, s mindig a felé szokott fordulni, a kinek több hozzá a kenőse. Én nem akarom kedves hugom asszonyt a perről lebeszélni, de hát végre is mi haszna lesz benne, ha azt a szegény ifju embert, — a ki talán még jobban szánja a dolgot, mint maga a hugom asszony s a ki hugom asszonyt még az életénél is jobban szereti, — valami bajba keverheti? Hugom asszonynak reá megy fele jószág, ő kegyelmének talán egy pár ezer forintja, de azért a ki meghalt, fel nem serken, s a végén is csak oda jutnak, a honnan kiindultak.

— De legalább meg lesznek boszulva az

HIDÉPÍTÉS A TISZÁN, A HAJÓHID ÉS VASUTI HID A HÁTTÉRBE.

AZ ÚJ KALVÁRIA-KÁPOLNA ÉS KÖRNYÉKE.

VÁROSI ELEMI ÉS POLGÁRI LEÁNYISKOLA.

AZ ÉPÜLŐ SZEGED. — KACZIÁNY ÖDÖN RAJZAI.

RÉGI CSÁRDA SZEGED KÖRNYÉKÉN. — KACZIÁNY ÖDÖN RAJZA.

SKUTARI-I TÖRÖK TEMETŐ.

A MÜNCHENI VÖRÖS-TORONY OSTROMA 1705. KARÁCSONY HAJNALÁN. — DEFREGGER FESTMÉNYE.

istentelen emberen, a ki jó uramtól megfosztott! — mondja sirva az özvegy.

— Mi haszna lesz abból hűgum asszony-nak? Legfőleg az szegény ifjú embert, a ki halálba szeretle, szerencsétlenül tett. Már pedig épen hűgum asszonytól, a kinek minden perczen kész apai, anyai örökségét kezével együtt odanyujtani, bizony meg nem érdemelne. Elég szerencsétlen még eddig is, hogy épen annak a szívét kellett megsértenie, a kit szívesen tebe, vajba fűrésztene s mint a galambot, mézes buzával tartana.

E szavakra a fiatal özvegy asszony nagy méltósággal emelkedett fel a kanapéról, könyves zsemeit megtörölte s kemény hangon így szólott:

— Már most legyen elég nénem asszony erről a materiáról! Nem tudom, ki bizta meg és ki hatalmazta fel, hogy nekem ilyen ajánlatokat merjen tenni, de azt hiszem, nénem asszony is hallott annak a híres királynénak, Stuart Máriaának történetéről, a ki elég gyalázatos volt kezét annak nyujtani, ki előbbeni férjét meggyilkolta. El is nyerte megérdemelt büntetését, mert saját népe elkergette s idegen országban hóhér pallos alatt vesztet el. Én az idegen példát nem követem, s ha Batha Ádámat úgy szerettem volna is, mint a hogy gyűlölöm és megvetem, gyilkossága után szóba sem állanék vele. Ha hát nincs egyéb mondani valója nénem asszonynak, vigye meg ezt az izenetet neki átkommal együtt. Nénem asszonynak pedig maradjon alá az az szolgálója!

Ezzel a nagyszonyot ott hagyta a faképnél, ki aztán siralmas arcczal ment vissza a rossz választ megvinni.

(Folyt. köv.)

AZ ÉPÜLŐ SZEGED.

A királyi jóslat megvalósulni indul: Szeged már most is szebb, mint a minő volt, mielőtt a vízárdat hullámsírra temette. Az a genialis tervezet, melynek teremtője Lechner tanácsos, a királyi bizottság műszaki osztályának főnöke, lassan-lassan tetet ől s rövid időn megvalósulni ígérkezik. Bár merre tekintünk, a szakadatlan hanyagunk s a pontosan meghatározott és rendszeresen keresztült vitt tervezet megtestesülése táru szemünk elé.

Körutak, terek, utcák rövid három év alatt kimérve, feltöltve, kiköveve, beültetve kerülnek el előttünk. Középületek és magánházak gyorsan épülnek meg a legkiválóbb fekvő városrészekben is. A készen levő s már használatnak átadott épületek közt kiválóan érdekes, alkalmas fekvésénél fogva is, a városi elemi és polgári leány-iskola. Előhomlokzata jobb sarkán csinos torony áll, mely magas méreteivel már messziről látható. Tervezett a királyi bizottság műszaki osztályában a nemrég elhalt Petsch Ede építész készítette. A belső beosztás és felszerelés is igen czélszerűnek s a modern igényeket kielégítőnek bizonyult. Sokat fáradoztak a nagy érdemök van az épület létrehozásában Tóth János városi tanfelügyelőnek, Kovács Albert iskolaszéki elnöknek és Szabados János tanácsosoknak. A belső felszerelések szegedi iparosoktól kerültek ki. Rajunk az épület homlokzatát mutatja a Dugonics-sétányról nézve. A jelen tanévét már az új épületben kezdte meg s a tágas, világos és kitűnően felszerelt tantermekben szép számú növendék-sereg hallgatja az előadásokat.

A szakértőket, kik a Szegeden végzett építkezéseket megtekintették, leginkább u. e. leplették az épülő rakparton s állandó hídánál már eddig is teljesített munkálatok. A rakpart építését Gregersen építési vállalkozó teljesíti. Alapja betonozva van, többi része természet-kövekből készült számú lejáró lépcsőkkel a felső partról az alsóra, hasonló a fővárosban készített dunai rakparthoz. A munka kezdete nagy nehézséggel járt a Tisza magas vizállása miatt, sőt a 1881-ik év tavaszán ugyanez okból több ször félbe is lett szakítva.

Az új rakpart teljesen eltüntette a festőileg érdekes Tisza-part speciális jellegét. A magyar alföld sajátos természete, melyet mi festők oly szeretettel választunk tárgyal: a tanya, a csárda, a szárazmalom birodalmából, mely Szeged környékén változatlan ma is, mint a katasztrófa előtti, egyszerre modern városba jutánk. Ott, hol az árvíz előtt a part természet-alkotta rendeltetésében a ladikok- és halászbárkákna jó kikötőhelyet adott, most szabályos alapfalak s nagy természet-köveket egymás mellé helyezve az alsó rakpartot. Eltűnt a török idők is látott halásztorony, hol sűrűn egymás mellett a halásusok bárkái rejtették bensejökben, a keddi és pénteki napra fontartva, a híres szegedi halpapríkás alkotó elemeit, csuka, harcsa és a már oly ritka kecsge alakjában. A vén halásztorony helyén óriási fenyőgerendák merednek a magasba s naphosszant vezényszóra dörög a pilótaverő alkotvány. «Istenem, sóhaj föl némi jó öreg halász, ha ez a rozoga hajóhíd nem volna, el sem mondhatnám, hogy a szegedi Tisza-parton állók, úgy kiforgatták a formájából.» Es csakugyan, hol az előtt csendesen pipáló halászkok, heverő subancok sítékézetek az alföldi nap melegében, most taligás taliánok, tót napszámosok, vagy zömök kubicok sűrűnek-forognak tarka egyvelegben.

Az állandó híd építését nagy apparátussal kezdte meg ugyancsak a Gregersen-cég. Teteves veszteségei miatt azonban más vállalkozónak engedte át a befejezést. Már az előépítkezéseknél állítólag 250,000 frtnyi vesztesége lett volna a cégnek. Volt alkalmunk e hid tervezetait az új-szegedi építési irodában látni. E tervek s a már eddig foganatosított előmunkálatok szerint e hid egyike lesz a legkiválóbbaknak Európában. A költségek egy millió hétszáz ezer forintra vannak előirányozva. Négy nyílással, vasszerkezettel, köpillérenak nyugvó ivvezettel fog birni. A legnagyobb iv-magasság tízennyolc méter a Tisza 0 pontja fölött. A hidfőkről, melyek érdekesen szerkesztett tornyokkal lesznek ellátva, műépítményű lejárók vezetnek mindkét oldalra a rakpartokra. E lejárók támfalakkal s részben vasszerkezettel vannak ellátva. A szegedi oldalon a hid járdája 15 méter magasban van a Tisza szempontja fölött. Ha e rajzonkon látható magas két gerenda-alkotványt összekötte képzeljük, a hid irányát és helyzetét föl-tüntető képet nyerünk. E nyár folytatán lett letve az új-szegedi hidfőnél az alapok, mely alkalommal a hidépítésnél alkalmazottak csinos kis ünnepélyt rendeztek az új-szegedi népkert vendéglő helyiségében.

Meglepően érdekes a Szeged nyugoti oldalán fekvő Kalvária-kápolna. Tervezője Halmay Andor, több pályázatnál előnyös híre emelkedett építész. A kivétel Streng és Herdtner építészre bízott. Mint rajunk is mutatja, egy nagyobb kupola két tornyossal a bejárat jobb-és baloldalán képezik főbb részeit, s festői hatást biztosítanak e csinos és lendületteljes diszitményekkel ellátott építménynek. A bucujárók, kik megszórták a régi, vakolatát hulajtott s téglát mutogató rozoga alkotványt, almélkodva fogják csodálni a legkényesebb modern izlést is kielégítő ez épületet, mely még a jelen évben fölszentelve, ezental a hívők ájtatos szándoklásának czélpontjául fog szolgálni. A belső felszerelés is teljesen összhangzó lesz az épület külsejével, miről kellő biztosítékot nyújt Szabados tanácsnok ügybuzgósága és izlése, mint ki az egészen vezetésével megbízott.

A színház, a törvényszék épülete, a posta és távirtda palotája, a közös hadseregbeli legénység kaszárnyái, a pénzügyigazgatóság épülete már a közel jövőben szintén befejezve, át fognak adatni rendeltetésüknek.

KACSIÁNY ÖDÖN.

A KOCHELI KOVÁCS.

Defregger festménye.

A múlt század eleje nemcsak mi nálunk volt zavaros. Mikor II. Rákóczi Ferenc kuruczai itt a szabadság zászlóit lobogtatták, Európa nyugatán is fegyverrel zörögte tölte be a levegőt s a nagy legyvertáncban részt vón a bajorok országa is. A bajor választó fejedelem szövetséget kötött XIV-ik Lajossal s föltámadt a német császár ellen, a miért az akkor osztrák Német-alföldet volt megnyerendő s Miksa Emánuel fejére volt szánva a spanyol korona.

De a bajor betörés Tirolba nem sikerült s a választó fejedelem elvesztvén a hadjáratban tízezer vitézét, kénytelen volt menekülni országból s azt a gyűlölt osztráknak engedni. Csak tíz év múlva sikerült ismét birtokába venni ősei örökét.

Waakirch mellett van egy kis birtok, mely az előtt a kochelei kovácsról nevezetett. A néphagyomány még ma is emlegeti azt a rettenetes erejű kovácsot, ki a törökök ellen harczolt s úgy törte kette a vaspatkót, mint valami pereczet. 1705-ben, midőn a bajor lakosságot az osztrákok sanyargatása legkétségbeesettebb kétségbeesésbe kergette, a kochelei kovács lón a föld-lázadt nép vezére. «Inkább meghalni bajor módra, mint elpusztulni az osztrák akaratja szerint», — ez a maig is főnmaradt jelszó akkor merült föl Bajorországban. Mint a hőgöreg, egy nyomult a fegyverre kelt néptömeg a Loy-sach, Isar és Menz völgyéből a főváros felé. A vitéz hegyvidékiek sorra vették be az utjokba eső helységeket és városokat. Münchenben gróf Löwenstein osztrák generális tartá fogva a bajor hercegeket.

Karácsony éjszaka volt, midőn az alig harmadrészében fegyveres tömeg zöme átkelt a Schifflarn melletti fahídon. A Benno-harang a müncheni Boldogságok Szűz egyházában éj-féli misére kondult, midőn már a herlachingi magaslaton vonultak, ünnepélyes, elszánt hangulatban. «A müncheni testvéreket mi nem hagyjuk cserben», — e szó keringet a parasztcsoportban szájról szájra. Ha tudták volna, szegények!

A mint az Isar-híd tornyát rohammal bevették, őrségét részint elűzték, részint lekon-czolták, hat ágyút elfoglalták, a főváros felé nyomultak: hiába dörömböztek annak bezárt kapuján. Az előre megbeszélte jel, egy röppentyű a Péter-tornyából, nem akart föltűnni, a vész-harang nyelve sem kondult meg sehol. A bejáró a Kost-kapun keresztül zárva maradt, túl rajta a müncheni polgárok fogva, a legbuzgóbbak börtönbe vetve. Akkor látták az ostromlók, hogy el vannak árulva.

E rettenő fölfedezés a kétségbeesés dü-hévé változtatta bátorságukat. A csapat élére állott a kochelei őrs kovács s rengeteg szarufát emelve két karjával, neki rohant a kapunak, mely recsegni-roponni kezdett rengető ütései alatt. Már erős törések voltak rajta láthatók, az eleven feltörő kos csapásaitól hulltak le róla a fegyűcsök: de a támadásra előre elkészült osztrákok biztos rejtékhelyekről szórják az ostromlókra golyóikat, oda, a hol legdurvább volt a tömeg. Ezek tetetetlenül kúsdének, számuk egyre fogy s minden oldalról megtámadva, a hegyvidékiek megkezdik a visszavonulást, fájdalom, egyre növekedő rendtelenségben, Send-ling felé. Itt a temetőben még egyszer szembe-fordulnak elleneikkel. Itt következett be rájuk a véres eldöntés pillanata; itt az utolsó között esett el a kochelei vitéz kovács, fia közepette.

A hős haláljelenet meg van örökítve egy falfestményen a sendlingi templom külsőjében. Most a müncheni híres esatakepfestő, Defregger Ferenc örökítette meg «a vöröstorony ostromát, 1705 karácsony hajnalán». A nagyszerű festmény ott látható most a világhírű müncheni képtár királyi termében. Ott áll, mint egy meglevenülve, a kép közepén a kochelei hős kovács ősz alakja, hatalmas természet-vel, a mint őriás erővel lödítja nehéz szarufáját az erős kapunak. Az erőteljes agastyán alakjában a művész mintegy az egész akkori fölkelést kívánta személyesíteni.

A KHINAI CSÁSZÁR MINT FÖLDMIVES EMBER.

A gazdászkat a khinaiknál mindenkor köztiszteltben részesült, s azt nemes foglalkozásnak tekintették. A múlt bőleseitől öröklött irodalmi kincsek tanulmányozása után, rang és méltóság dolgában, mindjárt a szántás-vetéssel való foglalkozás sorakozik. Ezt tekintik a khinai mythologia «anyjának» is. Hogy egy nép annyira méltányolja elvben a földmívelési tudományt, és hogy azzal szemben a gyakorlati téren oly sovány, mondhatni tökéletlen eredményt bírjon felmutatni, — az valóban meg-foghatatlannak tetszik. Mert, tisztelt-becsület a khinai szántó embernek, az ő gazdászkat a miénkhez viszonyítva még nagyon kifejletlen.

A khinai gyümölcs legtöbb faja szegény, izet-len, sőt sokszor kivétel nélkül ferges. Konyhai zöltsége az európainál jóval gyengébb; kertészet dolgában nagyon is hátra van. A khinaiak haladtak egy bizonyos pontig, de ott azután megállapodtak. Szerintök elég, ha a földmívelés külső kegyeletben részesül, és ha mindent azokon módon végeznek, mint azt őseik évszázadokon át tették, — a többi aztán a gondviselés dolga.

A mi csekély ismeretét Khináról iskolás könyvekből szerezhetünk, azok között legfőbb szerepet játszik: a nagy khinai köfal, a nankingi porcellán torony, s hogy a khinai császár szántani szokott. Szándékomból ezuttal az utóbbinak, mint a khinai udvar szokásos ünnepélyének rövid vázlatát adni.

A szántás-vetési ünnep évezredekkel ez előtt lépett divatba; de egy izben hosszú években át mellőzve volt, míg a mandzsu-tartás ház császárjai azt újra felkapták, s a szertartás most hajdani pompájában vitétik végbe. Az időjósok által kiválasztott nap előbstején a palota mandarinjai — teljes díszben — vállukra veszik a Njé-ko, vagyis titkos tanács jelmondatos tábláját, s azt nagy czereboniával a Sien-nung-Tháng-ba, vagy a fölkezt művészek templo-mába szállítják; a Hú-pá, vagy pénzügyminis-terium tisztviselői pedig előkészítik a szertartáshoz szükséges tárgyakat, u. m. szántó ekét, ostort, vetőmagot, stb., s azt a városi tanács gondja alá helyezik; a mely viszont azoknak sarga selyem szövetekbe való becsomagolásáról, s a szántás-vetésre kiválasztott helyre vitéleiről gondoskodik. A szertartásra szánt helyiség birborvörös színi táblakkal jelöltetik ki, valamint az ut is, hol a menet elhalad. Az ünnepi nap reggelén több főmandarin előre kiset s a helyszínen engesztelő áldozatot mutat be a gonosz szellemeknek; ennek végeztével feltűnik az impozáns menet, a mint lassu, kimért léptekkel közeledik. Ekkor a szerszámok kivételnek selyem takarókból és használatra készen tartanak. A szertartáshoz szükséges személyzet szintén állást foglal; ez áll egy 14 tagu ének-karból, 36 zenészből, 4 éltes emberből, 20 szakmalapos parasztból, 50 zászlótartókból és egyéb tisztviselőkből. Ezek a nekik előirt helyen, nagy csendben, bevárják az ünnepély megnyitását.

A hercegek és más nemeseiktől körülvezt császár lassan előlép, mire a szertartás nagymestere zászlóját háromszor megesóválja; a pénzügyminis-terium elnöke térdre borul, és az eke szarvát a felség jobb kezébe adja, míg Peking kormányzója szintén térdre eszva az ostort helyezi bal kezébe. Az ökrök két öreg ember által vezettetnek, az eke pedig két oldal-ról egy-egy munkás által támogatattik. Mind-ezeket két magasrangú mandarin előzi meg.

Ily rendben aztán a szántás kezdetét veszi. Mindenütt, hol a császári munkás elhalad, a lobogók meghajolnak, a zenészek és énekarok diésőrdalokat zengenek; a frissen felszántott helyre pedig a pénzügyminis-terium elnöke és Peking kormányzója hintik a vetőmagot. A császár, miután már három barázdát felszántott, megáll és kipihen magát; majd sátorába vonul és arcát dél felé fordítva, nagy figyelemmel kíséri, a mint a hercegek folytatják az általa félbe hagyott munkát. Kis idő múlva a hercegek is megállanak, s az összes jelenlévőkkel északnak fordulva a császár előtt hódoló haj-longást visznek végbe, mire a szertartási minis-terium elnöke jelenti a felségnek, hogy az ünnepély bevégeződött.

E fáradsó munka után rendszeren diszebb szokott következni, a mikor ugy a császár, mint a hercegek és kísérei annyival is nagyobb ét-vágygal lakmároznak, a mennyiben a szertartás megelőző három nap mindenkinek bőjtölni kellett.

F. Ö.

A GONDOLAT ELLESESE.

Amerikában, az újdonság és a humbug klasszikus hazájában, új szenzácionális mutatóványok vannak napirenden. Egy bizonyos Bishop nevű ember ugyanis föltalálta a gondolatolvasás (thought-reading) vagy lélekolvasás (mind-reading) művészetét. Bekötött szemmel találja ki, hogy valaki a jelenlévő személyek közül mire gondolt. Megfogja az illető kezét, néhány percig megszorítja, azután homlokára nyomja s egy pár lépést tesz vele a szobában s

EGY FEDÉL ALATT.

ANGOL IRÓKÉNY.

Irta PAYN JAKAB.

XXVI. fejezet.

Tisztul a helyzet.

(Folytatás.)

Walcot ur Krisztianában nem érinteztet az ott tartózkodó angolokkal, a mire jó okai lehetnek, s így az angol klubba sem járt. Pedig nagyon szeretne volna olvasni a «Times»-t s tudni: vajjon sir Robert Ardenről nines-e abban valami tudósítás. Pierce kapitány egy alkalommal — csak úgy félvállról — említette neki, hogy hajóján a «Times»-t és több angol lapot is összegyűjtve találhatna, nem is szólva az angol irodalom számos jeles termékeiről — s meghívta őt, hogy nem volna-e kedve egy alkalommal hajóján látogatásával tisztelni meg. A hajó ugyan — őszintén meg kell vallania — nem az ő sajátja, ő annak csak parancsnoka, hanem egy gazdag főrangú ifjú (bizonyos sir Charles Parkeré), a ki fiatalon nagyon neki adván magát a pálinka-ivásnak, orvosai tengeri levegőt javasoltak neki, ő hát tengerre szállt, — persze magával vive temérdek pálinkás üveget is — s így a hajón létel csak annyi, mintha városban lenne, sőt rosszabb, mert most egész nap a kabinjában ül s iszik és fetreg s ha kialszssa magát, újra iszik; de neki, Yule kapitánynak (jgy nevezte magát Pierce ur), erre semmi gondja, ő csak hajóparancsnok s rá a sir Charles erkölcsi nincsenek biva.

Ez egész mesét Pierce ur oly természetesen s elfogulatlanul adta elő, hogy Walcotban egy csöpp gyanu sem keletkezett. Valami természeti üstön mindazáltal azt sugta, hogy ne fogadják el a hajóra való meghívást, mert hiába, mégis csak szárazon biztosabban lépdel az ember, mint ingatva hajófedélén. Yule kapitány (vagyis Pierce commodore) egy csöppet sem erőltette a dolgot s elő se hozta többé a «Rubin»-on teendő látogatást, sem a «Times» összegyűjtött számaint s hagyta a dolgot és a Walcot ur elhatározását mentere. Nehány nap múlva azonban ez (mégis csak szeretne volna látni a «Times» egy pár heti számaint!) maga hozta ismét szóra a dolgot s kérdezte, melyik nap látogathatná meg tisztelt barátját a «Rubin» fedélzetén, a nélkül, hogy sir Charles háborgatnák kedvteléseiben.

Ma az amerikai konzulnál ebédelek, — szólt hanyagul odavetém Yule kapitány (igaz volt-e vagy nem? nem kérdés), — onnan hét óra után jövök vissza; s miután sir Charles ez idő-tájt már rendszeren kabinjába zárkózott s holt-részeg, szó sincs róla, hogy háborgatnók. Ha tehát ma akar ön megiszteni, sir — szerencsémnek tartandom fényvezekor önért jönni.

Ebben meggyeztek. Fényvezekor a kikötő-be mentek, hol a «Rubin» horgonyozott. Pierce időközben megfordult a hajón s megtette a rendelkezéseket Walcot elfogadására. Csolnak várta őket a parton s gyorsan a yachtra szállította. Walcot-t rossz sejtetem borzongatta, mikor a csolnakba s a hajóra lépett; de legyőzte azt magában s elhallgatatta kételyeit. Lehetetlen volt már visszalépnie.

Pierce (vagy Yule kapitány) udvariasan levezette őt a hajó belsejébe vagyis a szalonba, hol csinos könyvtár volt föllállítva, de a «Times»-nak nyoma sem volt sehol.

— Hol vannak a «Times»-ok! — kérde Walcot ur rosszat sejtve.

— A billiárd-szoba szekrényében, Halcombe-ban, — felelt hidegen, de nyomaték-kal az amerikai.

Walcot jobb keze kabátja oldalzsebébe mélyedt.

— Ha kihuzza a kezét, Walcot Ferdinand, — szólt az amerikai, revolvert szegezve rá, — azonnal lelévöm, mielőtt ön löhetne.

Walcot meg volt fogva.

— Ki mer engem megtámadni s mi jögon? — kérde Walcot elsápadtan.

— Mi jögon? nem tudom; de hogy ki meri, azt megmondhatom. Nézzen oda.

S az oldalajtóra mutatott, melyen e perczen Mayne Frédéric lépett be, az ajtó gondosan behuzva maga után. Walcot sápadt arca ugy elsötétült, mint a pokol.

— Mit akarnak velem? — kérde remegve.

— Ön akar rajtam boszút állni a kis csinyert, melyet önnel elköttem.

kozás czime 'A miniszteri felelősség eredete az európai alkotmány történetében.'

Azokat a legrégibb nyomokat kutatva, melyek az európai alkotmánytörténetben a miniszteri felelősség alapjait megjelölik... Központi Aragoniára szoktak hivatkozni, s egy ottani intézményben látják a miniszteri felelősség első csiráját.

Igen sok a művelődéstörténelmi szempontból érdekes oklevél is. Szilágyi Sándor a 'Történelmi Társulat' évi első füzeté mutatta be s ebből a 'Abszolun Dániel' küldögi követésgeiről című értekezését.

A filológiai társaság közgyűlése e hó 3-án volt Theurenek Emil elnökle alá, kinek megnyitóbeszédében, melyben a társaság jövődőlbeli feladatait körvonalozta, Abel Jenő titkár fölvizsgálta jelentését.

MI UJSÁG?

A csángó-magyarok küldöttsége időzik most a fővárosban, Bukovinából. Andrásfalváról jöttek, heten vannak, s először Szegeden jártak Nagy György kormánybiztosnál, ki az alvidéki telepítések ügyét intézi.

A harmadik értekezést Torma Károly tartotta, ki a székesfehérvári ásatásokról, melyeket Henszlimann Imre folytat, ez utóbbi betegsége következtében, rövid jelentést tett, térképen is megmutatva az ásatások helyét.

A természettudományi társulat legutóbbi ülésén dr. Szabó József értekezett az Egyesült-Államok természeti viszonyairól, ismertetvén hegveit, vizeit, a Niagarát, az oceánok nevezetességeit és a vulkáni szigetcsoportokat; majd pedig az erdők és magas síkok ismertetésével foglalkozott.

A földrajzi társaság e hó 7-iki ülésén Vámbéry Ármán érdekesen ismertette a szibériai török népfajok közé tartozó jakutokat, kik most már csak mintegy 80,000 lélekből állanak.

A Vénus átvonulása a Nap előtt. A nevezetes tünemény megfigyelésére nálunk kedvezőtlen volt az időjárás, s így azt a keveset sem lehetett látni, a mi nekünk jutott volna.

Budenz József érdemes tudósunk megtiszteltetéséről gondoskodnak az egyetem bölcsészethallgatói, kinek kedvenc tanárak, s ki most éri meg írói működése huszonötves jubileumát.

temberből való; de sietett azonnal megtanulni a magyar nyelvet, még pedig hogy mily alaposan, már régen ismeret.

Munkácsy egyik ismerőséhez irt levelében azt tudatja, hogy nemskora ismét Budapestre jön, előbb mint gondolta.

Az állatok jogáról értekezett igen érdekesen Herman Ottó képviselő, ki az állatvédelem érdekében megindította a mozgalmat.

A közéletben sok kínzást történik s milyen érzést nevelnek a gyermekekben, kik mulatva nézik, mikor például az elevenen főzött rák vergődik? Szólt a hasznáról, melyet az állatok az embernek nyújtanak.

A filharmonikusok hangversenyének őszi sorozata e hó 6-án ért véget. Változatos műsor előadás volt, Erkel Sándor vezetése alatt, s nagy közönség gyűlt össze a radat termeiben.

A hangversenyt Mozart És-dur szimfóniájával kezdte. Webertől a 'Eurhythme' opera második felvonásának egy részét mutatták be, melyben Ney Dávid énekelte szép hangon Lyysiart áriáját.

A tengeralatti távirók hossa jelenleg 64,000 mérföld s értékök mintegy 1000 millió frank. A táviró-huzalok hossza a földet 48 ezer vonná körüli.

Szász-Régenben Keresztesi Miklós és Császár Ferencz tanitók buzdoklására folytán magyar dal-kör alakult, mely könyvtára alapjára közelebbről sikerült dalestélyt rendezett.

Színházegés. Londonban e hó 6-án éjjel a mór stílusban épült Alhambra-színház, az előadás után kigyúlt, és belseje tökéletesen leégett.

* Afrikán át. Ismét akadt egy utas, ki az afrikai szárazföldet keresztben átutazta; ez Wissmann német hadnagy, kinek útja részben új volt s egészen ellenkező irányu Stanley-étől, azaz Loandából Zanzibárig.

A Tüzföldön és környékén tudományos utazást tett közelebb Bore olasz hadnagy, ki Nordenskjöld híres északsarkú utazásában is részt vett s közelebb az olasz délsarkvidéki expedíció vezetőjévé nevezetett.

A madridi szőnyeggyárt, mely hirnévre a párisi gobelin-gyár után következnek, most új épületbe helyezik át, egy olajfa-berekbe.

A halálójárás, s így azt a keveset sem lehetett látni, a mi nekünk jutott volna. Azóta táviratok jelentik, hogy a megfigyelt helyeken mily eredményel folyt világszerte a vizsgálódás.

A spanyol király újszülött kis leánya — mint madridi tudósítók nagy részletességgel leírják — igen szépen művészként kidolgozott, kagylóléját ábrázoló és selyemmel bevont böszömbet alszik; csipke függönyön Spanyolország és Ausztria-Magyarország címerei vannak s lilomvirágok.

A 'Cibór' csontjait meglátták Németországban, hova a hódorsági idők alatt vitték a Burgosi székesegyházból. A híres spanyol hó és szőlő Ximénával sajátosságos sírboltban nyugszik s sírbolttal együtt volt az sok ideig a Hohenzollern-Sigmaringen hercegi családban.

Legrégibb német lapok. A Németországban jelenleg megjelendő 4413 lap közül 88 régibb mint a jelen század, a legrégibb a 'Frankfurter Journal' 261 éves; a híresebb lapok közül a 'Vossische Zeitung' 159, a 'Kölnische Zeitung' 84 éves.

A nők göndör haja ellen valóságos hadjáratot folytat a kanadai katolikus papság. Nemrég a montreali püspök templomában ünnepelesen kihirdette, hogy a göndör haj nem tisztességes viselés.

A tengeralatti távirók hossa jelenleg 64,000 mérföld s értékök mintegy 1000 millió frank. A táviró-huzalok hossza a földet 48 ezer vonná körüli. Amerikából Európába újabb négy nagy amerikai lap, köztök a 'Newyork Herald' tervel külön tengeralatti táviró-huzalt, melyen a táviratokra díja csak félannyi lenne, mint más huzalokon.

Sziacília alapगत terveznek a tenger alatt. Gabelli Nándor mérnök Rómában előadást tartott e tárgyról s kiemelte, hogy e munkát egy tengeralatti heghyáti jelentékenyen megkönnyíti, mivel alig 100 méter mélyben kellene az alagutat fektetni.

Az Egyesült-Államok postaforgalmának több mint egy ötödésze New-Yorkra esik. Ez összeg 238,578,203 darab, csaknem 100 millióval több mint Philadelphiacs kétannival is több, mint Chicogóé, mely város tekintetben a harmadik helyet foglalja el.

A 'Jogtudományi Közlöny' december 8-iki (50-ik) száma következő tartalommal jelent meg: Hiteleztekkönyveinkről. Devény Henri g. m. oszt. tanácsostól.

HALÁLOZÁSOK. EGYED ISTVÁN, a népszínház jeles tagja, elhunyt Vácon 45 éves korában. Nemesak az értelmes színművész elvesztését illeti meg a részvét, hanem a nemes lelkű, meleg szívű férfit is, ki pályatársai közt, családja körében mindenütt igaz ember volt.

Az 1195. sz. feladvány megfejtése. Világos indul s a nyegle lik lépésre mattot mond. Megfejtés: Világos szi: 1. Bg3-g5 --- Ff4-g5: (a) 2. Hd4-f4 --- g5-f5: 3. Ve5-f2 matt.

Szerkesztői Mondanivaló. S. K. Legyen megnyugodva, hogy az a két most nem rossz úgy s ott a hol van; sőt nyomatként esvén rá, épen helyén van az ismétlés. — A most küldötték közül csinos az első ideál is, de ez a thema így, vagy illyformán sokszor meg volt már énekelve. Ellenben a 'Három család épen nem papos, csak keresztény s ez bizony nem válik hátrányára; karácsonyi számunkra tartjuk.

két gyermekét veszette el. Keresett gyógyulást más országban is, a hol enyhébb a tél. Látszólag javulva tért vissza, de azután rohamosan támadt rá baja s a deli férfi egészen megmört. A népszínház igazgatója méltánylva a színházunk tét szolgálatait, egész a nyárig rendes fizetésben részesítette, azóta pedig havonként száz forintot kapott.

Elhunytak még a közelebbi napok alatt: IKREY KÁZMÉR, nyug. honvéd alezredes, ki a szabadságharcban tizenegy csatában vett részt, s Buda ostrománál a 47-ik zászlóalj élén tűntette ki magát, Letenyén. — JEKELFALUSY SÁNDOR, közbecsülésben élt férfi, 60 éves korában, Budapest. — SZŐRÖTV JÁNOS, nagyszőlősi (Veszprémmege) eseres plébános, 63 éves korában. — HORVÁZ ÁGOST, ügyvéd és kir. közjegyző Segesvárt, 42 éves korában.

Gr. Csáry Tivadarné Budapest. honnan holttestét a Csáky-család szepességi birtokára szállították. — ÖZV. STEINACKER GUSZTÁVNÉ szül. Vesztar Aurelia, Steinacker Ödön képviselő és Steinacker Arthur fíemei konzul édes anyja, 74 éves korában, Budapest. — HÜTTEL TIVADARNÉ szül. Bayer Fanni, a legistáltebb fővárosi kereskedők egyikének 34 éves neje. — ÖZV. VARGA HUGONÉ szül. Kövér Jozsef, 44 éves korában, Battonyán. — MOKRY EMMA, Mokry Sámuel 20 éves leánya, Orosházán. — FREI TERÉZIA, dr. Frei Gyulának, a londoni 'Standard' bécsi levelezőjének édes anyja, 62 éves korában, Pozsonyban. — FRAENKL MIRIAMNE szül. Burger Eugenia, az ungvári gyógyszerész neje, 28 éves korában. — IFJ. KOVÁCS JÁNOSNÉ szül. Kovács Teréz, 18 éves korában, Kézdi-Vásárhelyen.

Gr. Csáry Tivadarné Budapest. honnan holttestét a Csáky-család szepességi birtokára szállították. — ÖZV. STEINACKER GUSZTÁVNÉ szül. Vesztar Aurelia, Steinacker Ödön képviselő és Steinacker Arthur fíemei konzul édes anyja, 74 éves korában, Budapest. — HÜTTEL TIVADARNÉ szül. Bayer Fanni, a legistáltebb fővárosi kereskedők egyikének 34 éves neje. — ÖZV. VARGA HUGONÉ szül. Kövér Jozsef, 44 éves korában, Battonyán. — MOKRY EMMA, Mokry Sámuel 20 éves leánya, Orosházán. — FREI TERÉZIA, dr. Frei Gyulának, a londoni 'Standard' bécsi levelezőjének édes anyja, 62 éves korában, Pozsonyban. — FRAENKL MIRIAMNE szül. Burger Eugenia, az ungvári gyógyszerész neje, 28 éves korában. — IFJ. KOVÁCS JÁNOSNÉ szül. Kovács Teréz, 18 éves korában, Kézdi-Vásárhelyen.

SAKKJÁTÉK.

1200-ik számú feladvány. Braune Róbert-től.

Chessboard diagram for problem 1200. It shows a chessboard with pieces placed on various squares. The pieces include kings, queens, rooks, knights, and pawns. The board is labeled with letters a-h and numbers 1-8.

Világos indul s a nyegle lik lépésre mattot mond.

Az 1195. sz. feladvány megfejtése. Világos indul s a nyegle lik lépésre mattot mond. Megfejtés: Világos szi: 1. Bg3-g5 --- Ff4-g5: (a) 2. Hd4-f4 --- g5-f5: 3. Ve5-f2 matt.

- 1. --- a. c5-e6 (b)
2. Ve5-f4 t. sz.
3. V v. H matt.

- 1. --- b. e5-d4:
2. Ve5-e7 stb.

Helyesen fejtették meg: Veszprémben Filipp József, Nagy Dobronay Németh Péter. Budapest. K. J. és F. H., Andorfi Sándor. Veszprémben Vessel Arnold. A pesti sajk-kör.

SZERKESZTŐI MONDANIVALÓ.

S. K. Legyen megnyugodva, hogy az a két most nem rossz úgy s ott a hol van; sőt nyomatként esvén rá, épen helyén van az ismétlés. — A most küldötték közül csinos az első ideál is, de ez a thema így, vagy illyformán sokszor meg volt már énekelve.

Ki megjelensz. Elég jól van verselve; de azaz aztán minden meg is van mondva. Ennyi pedig nem elég az időösségre. F. A. 'Messe földön.' Ha ifjkorának hattyudala is: ne bánja. Jaja korában mindenki versel; de a kiben igazi tehetség nincsen, kár átvinni a férfikorba.

Table titled 'HETI NAPLAP. Decz. hó.' with columns: Nap, Katholikus és protestans, Görög-Orosz, Izraelita. It lists names and dates for various religious events.

Tartalom.

Szöveg: 1 Miklós. — Ybl Miklósra. 1882. december 5-én. Költemény. Ambrosyus Belától. — Elhagygy ember története. Történeti beszély a XVII. századból. Irta F. Szathmáry Károly. — Az épülő Szeged. Kacsziányi Ödönlől. — A kocheli kovács. — A kínai ország ember földjébe ember. F. Ö. Ö. — A gondolat ellensége. Egy fedli alatt. Angol regény. Irta Payn Jakob. — A berlini kongresszus. — Egyvelg. — Wittl Ferencz György. — Az egyiptomi alkirály neje. — Irodalom és művészet. — Közzintézetek és oklevelek. — Mi újság? — Halálolások. — Szerkesztői mondánivaló. — Sakkjáték. — Heti naptár.

Képek: Ybl Miklós. — Az épülő Szeged: 1. Hidépítés a Tiszán, a hajóhid és vasuti hid a háttérben. 2. Az új kalvária-kápolna és környéke. 3. Városi elemi és polgári leányiskola. Kacsziányi Ödön rajza. — Régi csárda Szeged környékén. Kacsziányi Ödön rajza. — Skutari török temető. — A müncheni város-történe ostroma 1705. karácsony hajnalán. Defregger festménye. — Az 1878-iki berlini kongresszus. — Wittl Ferencz György. — Az egyiptomi alkirály neje.

Table with 2 columns: Felelős szerkesztő: Nagy Miklós. (L. Egyetem-tér. 6. sz.)

KÖZSZEYNESEKNEK.

A korneuburgi kerületi gyógyszerárnak.

Hosszabb idő óta heves kézcukló-köszvény és oszú miatt erősen szenvedtem. Különbözö szerek (és gyógyfürdők) eredménytelen használata után egy ismerős cliensemtől egy kis adag Kwizda féle köszvényfolyadékot kaptam, azért, mert ő is szer használata folytán hasonló bajtól a legrovidebb idő alatt teljesen megmenekült; és egyuttal állapotomról is tudomással bírt. Már a második bedörzsolés után jelentékeny enyhülés éreztem; minélfogva kérem Önt, küldjön nekem postafordultával közvetlenül 3 palackzkkal e jeles készítményből.

Berlin, WE., 1882. szept. hóban. Orlicz k., iró és tanár, lottó-mathematikus. Kapható minden gyógyszerárban. Fő raktár: Kwizda Ferencz János cs. k. udv. szállító kerületi gyógyszerárban, Korneuburgban.

Weber K. gyógyszerész urnak, Bécs, VII., Ulrichsplatz 4. Kérek 3 üveg Chioocsa-likört, melyért a költséget meglékelem. Háta-tása minden várakozást felülmut, stb. stb. S. U.

Nehézskört (epilepsia) gyógyít levél utján dr. Killisch specialista Dresdenben (Szászország). — A nagy siker (8000) miatt nagy arányúban a párisi tudományos társaságiát.

CALDERONI ÉS TÁRSA

LÁTSZERÉSEK, a váci utcában, BUDAPESTEN, ajánlanak mint kiváltságot alkalmos

ünnepi ajándékokat szemüvegeket és orrszipitőket ezüst-, arany vagy teknősbéka-szettekben 3 forinttól 25 forintig.

Színházi látesöveket és dupla tavasöveket a legújabb mintákban és felszereléssel 5 főtől 150 forintig. Amerind-egységmértékkel a legjobb műszeresekkel 5 főtől 50 forintig.

Mű- és tanszer-raktárunk, kis hid-utca 8. sz. a fiatalok számára dús választékot nyújt mindenféle hasznos, tanulmányos és tudományos tárgyak, műszerek, készülékek és gyűjteményekben.

LATZKOVITS A. Budapest, váci utca 22. sz. (Nemzeti szálloda-épület) speciális készítője jó szabású férfi ingeknek, feltűnő olcsó árak mellett ajánlja kitűnő minőségű

férfi-fehérműit s uri divatcikkait. Legújabb divatu nyakkendők, valódi prágai kesztyűk, legjobb minőségű zsebkendők, harisnyák, alsó meleg ingek és nadrágok, angol nadrágtartók, illatszer, szappan stb. - ingek méretük vagy minta-ing után 24 óra alatt is elkészítetnek, kizárólag a legfinomabb Chiffon, Zephir és Kretonkókból, darabja 2 ftr 50 kr.

Dr. FÁYKISS szépesi kárpát-növény-kivonata egy üveg használati utasítással 70 krajczár. szépesi kárpát-növény-czukorkák egy csomag használati utasítással 50 kr., kisebb csomag 35 krajczár.

Mell- és tüdő-betegeknek! Tíz év óta a legjobb sikerrel használtattak és ajánlottak: köhögés, hurut, rekedtség, köh-hurut (szamárhurut), nátház (influenza), szűk-mellűség, lelekezelti kór, oldalszúrás, kifjelet torokgyulladás, tüdőgyulladás és egyéb kimerítő és gyengítő betegségekben. Valódi minőségben kaphatók magánál a készítőnél Fáykiss József, gyógyszerész Tímár utca 12. sz.; Budapest: Török József gyógyszerésznel királyi utca 12. sz.; Thallmayer és Seitz, kereskedőnél, Erzsébet-tér 1. sz., Kochmeister Frigyes utódainál, és a legtöbb magyarországi gyógyszerárban.

KERTÉSZ TÖDOR műparáruk tára Budapest, Dorottya-utca. 1. szám.

Karácsonyi kiállításra megjelent új-éves ajándékok. Praktikus új találmányok a háztartás, játékok, és más kisajánlatok. 1. füzet 200 krajczár. 2. füzet 200 krajczár. 3. füzet 200 krajczár. 4. füzet 200 krajczár. 5. füzet 200 krajczár. 6. füzet 200 krajczár. 7. füzet 200 krajczár. 8. füzet 200 krajczár. 9. füzet 200 krajczár. 10. füzet 200 krajczár.

Kedélydíj tréfas meglepetési tárgyak és komikus alakú doborok ajándéktárgyak eljuttatására. Gyógyászati 60-80 krajczár. Előfizetés 1. - Leszító szer 1. - Pékias háskivonat 80 krajczár. 2. - Pékias háskivonat 80 krajczár. 3. - Pékias háskivonat 80 krajczár. 4. - Pékias háskivonat 80 krajczár. 5. - Pékias háskivonat 80 krajczár. 6. - Pékias háskivonat 80 krajczár. 7. - Pékias háskivonat 80 krajczár. 8. - Pékias háskivonat 80 krajczár. 9. - Pékias háskivonat 80 krajczár. 10. - Pékias háskivonat 80 krajczár.

Csillag, ragyogó fényes karácsonyi-díszek. Karácsonyi-árványi vasból 2.50 Aranykék karácsonyi-árványi 25, 33, 50 krajczár. Lebegő aranykék, mogyoró-színyakkal 40-2.25 krajczár. Tréfas mogyoró-színy 30 krajczár. Könnyen feloldható csillaggyertya-tök tucataja 35, 45, 60, 75 krajczár. 1. - 1.40, 2. - 3 krajczár. Komikus fej, mint lampion 1.50 Lampionok 1. - 50 krajczár. Rubia lampion dró 40 krajczár. 1. - 40 krajczár. 2. - 50 krajczár. Stearinnal töltött lampionok 10 dró 1.30 Ragyogó arany és ezüst reggelműt 20 krajczár. Arany és ezüst reggelműt 20 krajczár. Dó ezüst hajszál 60 krajczár. Arany, rubin és gyémánt ragyogó csillagok 25-1. - Gyémánt-csillagok tucataja 45 krajczár. Gyémánt-csillagok tucataja 1-1.80 krajczár. Csillagok 1. - 40 krajczár. Arany- és ezüst-érem tucataja 70-84 krajczár. Ragyogó máriatérkép 50-60 krajczár. Széles üveggolyó lánc 50 krajczár. Üveg gyöngyök tucataja 70-90 krajczár. Ércdísz tucataja 84 krajczár. Fenő...

Legolcsóbb magyar regények!

DU BOISGOBEY. Az arany dísznő. 5 kötet 2 ftr 50 kr. - Mangars gróf leánya. 6 kötet 2 ftr 40 kr. - A piros róza lovagjai. 6 kötet 2 ftr 40 kr. - A három regény 17 kötet csak 6 ftr.

DUMAS S. KOCK PÁL. A párisi Mohikánok 17 kötet 6 ftr. - Gróf Monte Christo 12 kötet 3 ftr 60 kr. - A világ ura. 25 füzet 3 ftr. - Margit királyné. 6 kötet 1 ftr 80 kr. - Monsoreau hölgy. 8 kötet 2 ftr 40 kr. - Negyvenötök 8 kötet 2 ftr 40 kr. - A hat regény 51 kötet és 25 füzet csak 18 ftr.

MONTEPIN X. SUE JENŐ. Taquinet, a püpos 2 kötet 75 kr. - A bolli leányok. 4 kötet 1 ftr 50 kr. - Egy férfi, aki nevet keres. 2 kötet 75 kr. - A szerelmesek utja 2 kötet 75 kr. - A millionos. 4 kötet 1 ftr 50 kr. - A rém-eb. 4 kötet 1 ftr 50 kr. - Egy férfi, a kivel tréfát üznek. 2 kötet 75 kr. - Blaguiskof báróné. 2 kötet 75 kr. - A kilenc regény 24 kötet csak 7 ftr.

DOBROWSKY és FRANKE. A hét regény 48 kötet csak 17 ftr. A hét főbb. Het rész 17 kötetben: I. Egy hercegnő. (A kevelység.) 5 kötet 2 ftr 50 kr. - II. Bastien Frigyes. (Az irigység.) 3 kötet 1 ftr 50 kr. - III. A pokol tüze. (A harag.) 2 kötet 1 ftr. - IV. Madeleine (A bujaság.) 2 kötet 1 ftr. - V. Mihály rokon. (A restség.) 50 kr. - VI. A millionosok. (A féltékenység.) 2 kötet 1 ftr. - VII. Gasterini orvos. (A torokosság.) 2 kötet 1 ftr. - A hét regény 17 kötet csak 7 ftr.

Ar esküszék ítélete 2 kötet 80 kr. - Brot A. Rémes éjjek és az emir leánya 7 kötet 3 ftr 50 kr. - Cherbiluez V. Noirel József 2 kötet 80 kr. - Claretie. A millió. 3 kötet 1 ftr 50 kr. - Creville. A Mauréze család 40 kr. - Feuillet O. Egy párisi nő története. 60 kr. - Féval P. Az öök. 5 kötet 2 ftr. - Hugo V. A nyomorultak. 12 kötet 6 ftr. - Jaime A. Az albé. 2 kötet 80 kr. - A gonosz fia 2 kötet 80 kr. - Lermina Gy. A bános nő 2 kötet 1 ftr. - Nagyváthy K. Krisztina 2 kötet 50 kr. - Pierce E. A szívek harca 3 kötet 1 ftr 20 kr. - Ponson du Terrail, Romából végkielmele 7 kötet 2 ftr 80 kr. - Richebourg E. Öld meg a nőt! 3 kötet 1 ftr 50 kr. - Saunière P. A Marignan örökség 40 kr. - Strelton H. A legújabb botrány 3 kötet 1 ftr 50 kr. - Tissot V. Montreuil grófnő 3 kötet 1 ftr 20 kr. - Tóth J. A nagyvilági nő 2 kötet 75 kr. - Zola E. Mourot abbé vetke 3 kötet 1 ftr 50 kr. - A husz regény 66 kötet csak 24 ftr. Kimerítő könyvjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgálunk. Budapest (IV. egyetem-utca 2. sz.) 778

DOBROWSKY és FRANKE könyvkereskedése.

Ingeny regény-melléklet minden számhoz, és regények kedvezmény áron. FELHÍVÁS ELŐFIZETÉSRE

BUDAPESTI BAZÁR

legzavargabb tartalma, legolcsóbb és legolcsóbb szépirodalmi divatközlöny 1883-ik évfolyamára. „Budapesti Bazár” minden száma tizenhat oldalon jelenik meg díszesen illusztrált, s minden számmal egy pompás művészi kivitelű több alaku színeszet dívaték van mellékelve, természetes nagyságban kivágtott szabásmintákkal és számtalan szabásrajzzal, minden, a női munkához tartozó és könnyen megérthető magyarázatokkal.

„Budapesti Bazár” a szépirodalmi divatközlöny közt az örök ifjúságot képviseli; mert dacára, hogy a jövő évi január elején már a XXIV. évfolyamba lép, minden magyar nő legelőször olvasóközlönyébe van. E közkeveltség, a magyar hölgyek igényeit minden irányban híven képviselő lapot az anyák lányai kezébe adják s a művelt családok körében, mint valódi házi barát csökken nélkülözhetetlen, a mi az alábbiakban is kitűnik.

„Budapesti Bazár” szépirodalmi része. - Lapunk szépirodalmi részében adunk költeményeket, elbeszéléseket, mulatókat és ismeretterjesztő tárcázásokat, a fővárosi élet szemlejét, az irodalom, művészet és társasélet mozzanataiból, és minden számunkban legalább egy illusztrációt is. Figyelemmel fogjuk kísérni a fővárosi és vidéki négyzetek munkásságát is. Ingeny külön regény-mellékletet adunk minden számhoz legalább egy tizenhat oldalit, melyből t. olvasónknak idővel csinos könyvtár gyűjthetnek. Jövő évi ingyen regény-mellékletünk Saucière Pál hírneves francia regényíró „Az amerikai unokács” című igen érdekes regénye lesz, melynek befejezése után Zaccone Péter „A világszerte millió ember” című érdekes regényével fogunk ingyen kedveskedni t. olvasónknak.

Mostani regény-mellékletünk, Grandfort Manoel asszony „Lucie Férje” című igen szép és vonzó regényét ez évben is meg fejeztük, a jövő évfolyamra marad még egy-két új folytatása; de új előfizetőinkre e regényt, hogy csokna olvasmányt ne kaphassanak, eljötté fogva megküldjük, még pedig ingyen és bérmentve. Új előfizetőink ezeken kívül „A méregkeverő szerelme” című rendkívül érdekes regényt (Gaborian Emil műve) 1 ftr értékűt meg nálunk, melyet azonnal megküldünk e kedvezmény áron. „Budapesti Bazár” divatrésze. - Lapunk divatrésze telát minden számban 60-70 ábrán mutatja be a legújabb divatot, értelmes magyarázatokkal, kivágtott szabásmintákkal és mintarajzokkal, ugyiszinten pompásan szemeltet többalkut divatképekkel, melyek után a legelőzárabb öltönytől - a leggyeszertebbéig mindenki házilag is csinosan, zízseel elkészítheti tolelt-jét. Rendkívül új kedvezmény az, melyben a „Budapesti Bazár” minden egyes előfizetőjének részvételt Lapunk divatrészeit ugyiszen egy igen hasznos melléklettel bővítiük meg. Tapasztalásból tudjuk, hogy t. előfizetőink gyakran rendelnek meg nálunk fehérméret készítéséhez monogramokkal és díszesmintákkal. Elhatároztuk tehát, hogy ezután minden nyegedben adunk egy vagy két megívet külön új monogramokkal és díszesmintákkal, és hogy a monogramok hasznaveletök legyenek saját nevére minden előfizetőnek jobban álland azokat megrendelni, melyeket mi minia-ívre elkészítünk. A díszesmintákon kívülhára is „Társalgó-csarnokot” engedjük át kedves olvasónknak, az eddig is folytatott kérdésekre és válaszokra. Budapest, 1882. december 1.

Előfizetési feltételek. „Budapesti Bazár” az ingyenes regény-melléklettel együtt: Negyedévre: (januártól-március végéig) 2 ftr 50 kr. Félévre: (januártól-június végéig) 5 ftr. Egész évre: (januártól-december végéig) 10 ftr. A „Méregkeverő szerelme” című regényért külön 1 ftr.

Az előfizetési pénzeket legelőzárabb postautalványval közvetlen a szerkesztőséghez beküldeni ily cím alatt: Király János szerkesztőnek, Budapestben. (Ujvilág-utca 16. sz.)

HAZAI TERMÉNYI CSÉPLÉSI IDÉNYRE TÖMÖR (ARABOS) SZENET

három minőségben mozdonyok (Locomobile) fűtésére. Gyárszenet, gyári czelokra, minden hazai vasút-állomásra szállítva igen jutányos, mérsékelt árak mellett. Északmagyarországi egyesített köszöndény- és iparvállalat-részvény-társulat Budapest, V. Erzsébet-tér 10. sz. (Utánnyomat nem díjaztatik.) 411

VASÁRNAPI UJSÁG

51-ik szám 1882. BUDAPEST, DECEMBER 17. XXIX. évfolyam.

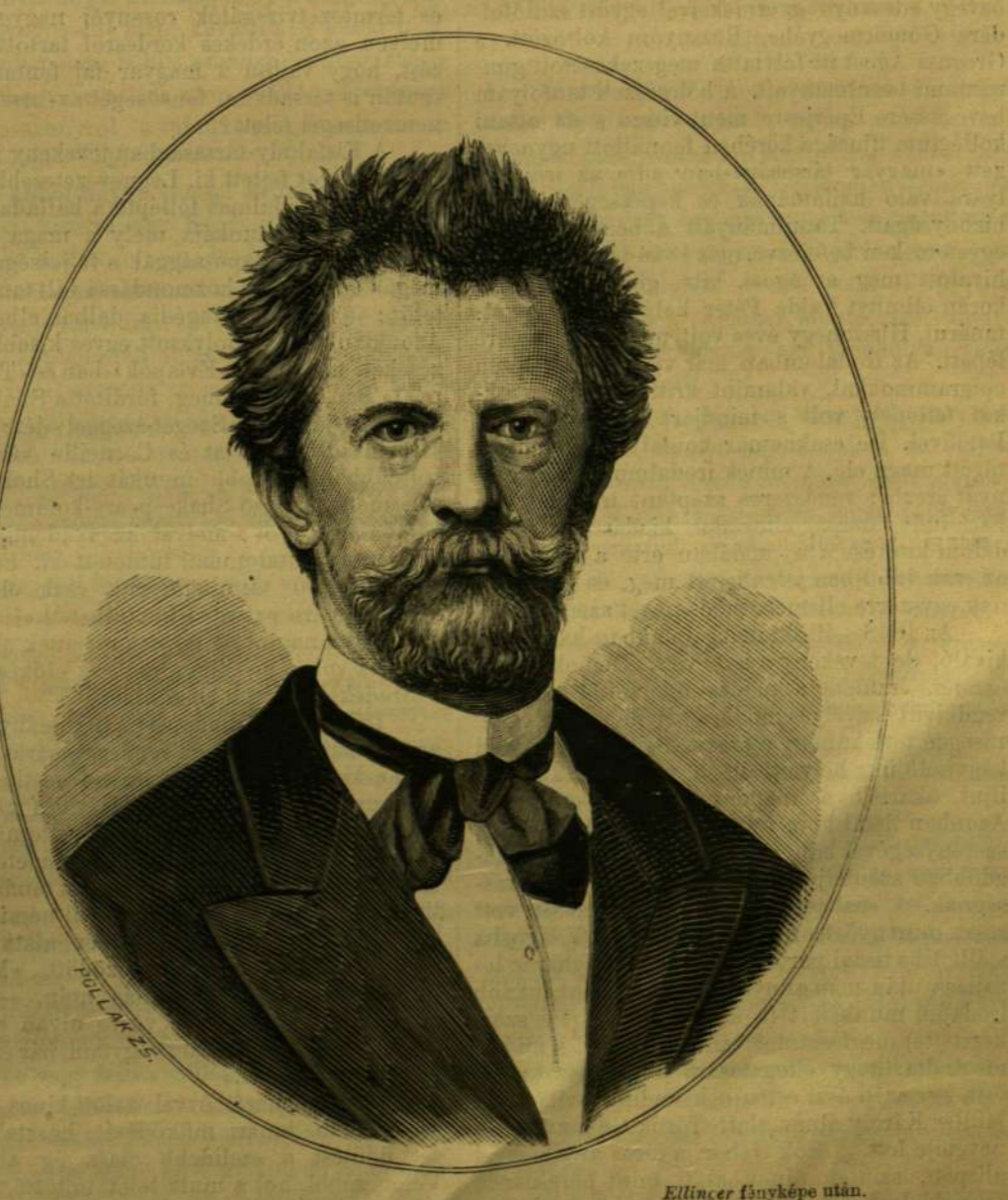
Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 42 ftr. POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: 1 félévre --- 6 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre 8 ftr. 1 félévre --- 4 * Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre 6 ftr. 1 félévre --- 3 * Külföldi előfizetésekre a postalgó megfizetésű viteldj is csatlakodó.

GREGUSS ÁGOST.

(1825-1882.) MAGYAR irodalomnak és tudományosságának ismét halottja van: Greguss Ágost nincs többé. Élete 58-ik évében, hosszu és kinos szenvedés után, e hó 13-án hunyta le szemét az örök álomra. Halála nem jött váratlanul, mert több mint egy éve küzdött a végzetes kórral, mely apját s testvéröccsét, a jeles természetű Gyalát elvitte, s melynek, ugy látszik, áldozatává volt kiszemelve ő is. Nehány hét óta, különösen mióta Erlangenből haza jött, hol a híres gyomor-spezialistánál keresett gyógyulást, élete folytonos és gyors hanyatlás s napok óta csak haldoklás volt; a kialvó mécs utolsó lobbadozásai, a végső fölemészett olajban pisllakoló fény küzdelme a mindent elborító árnyagnál. Neje, testvérei, rokonai, barátai, napról napra fogyatkozó reményeink álltak ágya fölött s maga is teljesen tisztában volt állapotával s a hívó önmegadásával a hívó önmegadásával várta a végét. Az emberi élet legnehezebb feladatát: jól halni meg, ő oly tökélyhez oldotta meg, mint igen kevesen. Fájálta, hogy élete munkáját nem fejezhette meg be, hogy mindazt, a mit kezdett, nem hajthatta végre; még jobban fájálta, hogy hín szerető s lényével egészen összeforrott nejét magára kell hagynia az élet sivatagában, de saját szenvedéseit, bármily nagyok voltak is, majdánna a stoikus nyugalmával s a keresztény vértanú ama hitével viselte, mely azt tartja, hogy nem szabad zugalódni, mert nem tudjuk, mire jó a szenvedés s miérr bocsátotta ránk azt az isten, a kinek személyes létében ő oly törhetetlenül hitt.

remekműveikkel foglalkozni, melyekben a szép eszménye a legtökéletesebben s legtisztábban nyilvánul: Shakespeare-rel, Molière-rel s Arany Jánossal. A mízet kereste s az eszményit, hogy annak elemzése által törvényeit s nyilvánulása módjait kutassa. Még a «rutról» s a «fúrcsáról» értekezve is: a szépnak amott a fordítottját, emitt egy saját alakját kereste s találta föl. És a szép iránti eleven érzéke az életben, még a köznapi élet érintkezéseiben is, uralkodott rajta. Természetében volt irtozni a ruttól, az aljastól, még ha tetszetős formában jelent is meg s le-

Bölcsészai rendszerében is, a tisztá spiri-

Ellinger fényképe után. GREGUSS ÁGOST.